

PAR MAZO TAUTU MISIJU

Pēc lekcijas „Sociālā saslimšana un sociālisms”, kuru R. Šteiners nolasīja Dornahā 1920. gada 6. septembrī, viņam tika uzdots jautājums: **Kāds ir mazo robežtautu uzdevums: tādu kā libieši, igauņi, lietuvieši u.c.?**

Atbilde:

Runājot par šodienas uzdevumiem, jāsaka, ka tie skar visu cilvēci, jo pašlaik mēs piedzīvojam to vēsturisko brīdi, kad nepieciešams pāri šaurām tautu robežām saskatīt lielos cilvēces uzdevumus. Esmu jau stāstījis par dažādām cilvēku atšķirībām civilizētās Zemes daļā – ka austrumu pusē (ar to es domāju teritoriju līdz pat Āzijai) pamatā ir gara dzīves mājoklis, tās gara dzīves, kas tirā veidā pastāvēja senos cilvēces attīstības laikos un izpaudās kā atklāsme, kas ar laiku degradējās un arī šodien atrodas degradētā stāvoklī, tomēr kā mantojums joprojām ir dzīva; savukārt Viduseiropā un rietumu reģionos kopš senās Grieķijas laikiem tautu spējas izpaužas pārsvarā juridiskā un valstiskā elementa jomā, jo rietumu reģionos dzīvojošajiem cilvēkiem kopš Jaunajiem laikiem piemīt saimnieciskās domāšanas spējas. Tātad minētajos reģionos mītošo tautu dabai piemīt īpaša nosliece uz vienu vai otru pusi.

Taču šodien mūsu uzdevums ir apelēt pie garazinātnes, kas izsauc cilvēkā universālas, trīskāršas spējas, lai turpmāk vairs nekoptu tikai dabiskās, vienuspusīgās spējas. Der atcerēties, kas notiek, ja austrumu cilvēks paliek vienuspusīgs, jāatceras, kas notiek, ja vidusreģiona iedzīvotājs paliek vienuspusīgs un jāatceras, kas notiek, ja rietumu cilvēks paliek vienuspusīgs. Ja cilvēki turpinās vadīties pēc savām vienuspusīgajām spējām, tad nenotiks attīstība. Tādēļ nevajadzētu jautāt, kādi uzdevumi nākotnē būs atsevišķām tautām. Nevis tautām būs uzdevumi, bet visai cilvēcei! Lai labāk saprastu šos uzdevumus, saprastu, kā šie uzdevumi tika sagatavoti vēstures gaitā un kā to, kas vienā vai otrā vietā izpaudās īpaši spilgti, šobrīd var savienot ar citām cilvēka spējām, lai saprastu, kā šodien nepieciešamās universālās spējas var izveidoties no līdz šim diferencētām spējām, ir jāiedziļinās īpašajos katras tautas uzdevumos. Ir ārkārtīgi svarīgi tajos iedziļināties un pamatīgi iepazīt, **jo tieši veco attiecību paliekas būs jāpārvar.**

Tagad no trim daudzveidīgo tautu, kas apdzīvo minēto pasaules teritoriju, pamatbūtnēm ir palikušas, tā sakot, „tautu šķembas”.

Nav viegli runāt par šo pamatbūtni antroposofijas nozīmē, jo tikai antroposofija var pareizi saskatīt tajā dažādas kategorijas. Tikai antroposofija ļauj mums pateikt: Tam, kas attīstās austrumos, piemīt **šādas** spējas, tam, kas attīstās rietumos, piemīt **šādas** spējas, un tam, kas attīstās vidū, piemīt **šādas** spējas. Ja mēs skatāmies no antropoloģijas viedokļa, t.i., vairāk skatāmies uz asins īpašībām, tad tūlīt saskaramies ar jautājumiem, kuri ir visnotaļ nepraktiski, jo neļauj kaut cik skaidri saskatīt to, kas dzīvē ir nepieciešams praktiski. Ja apzīmējumu „Eiropas austrumi” grib aizvietot ar vārdiem „krievu tauta”, tas izsaka ko tādu, kam nav nekādas praktiskas nozīmes. Svarīgi ir vadīties no pavisam citām kategorijām, nevis no antropoloģiskām vai etnogrāfiskām kategorijām.

Mazajām tautu šķembām dabiskā kārtā piemīt visdaudzveidīgākās spējas, atkarībā no tā, kā šīs tautas ir radušās. Teiksim, kaut vai tāda maza tauta kā maģāri, kuri pieder Turānas rases būtnēm, bet ir piedzīvojuši visdažādākos likteņus un tikuši sadzīti ģeogrāfiskā trijstūrī pie Donas. Protams, ja kāds gribētu iedziļināties šādas tautas misijā, viņš varētu sacerēt visneiespējamākās misijas. Taču, ja mēs, piemēram, gribētu runāt par bulgāriem, kuri ir radniecīgi maģāriem, mums būtu jāskatās no pavisam cita redzespunkta. Bulgāri ir gājuši cauri slavinizācijas metamorfozei; pēc asinīm viņi ir radniecīgi maģāriem, bet pēc valodas un etnogrāfijas viņi nav tiem radniecīgi, tādēļ ka viņu turāniskajām asinīm tika iepotēts slāvu dvēseliskais elements. Te mēs, protams, nonākam jomās, kuras jāaplūko no pavisam cita redzespunkta, ja runājam par šiem ne-antroposofiskajiem, bet gan antropoloģiskajiem elementiem.

Vienīgais, ko no antroposofijas redzespunkta var minēt kā pareizu, ir apmēram šis: bez noteiktiem apstākļiem, kas radušies vēstures gaitā un kuru šādās tautu šķembās ir vairāk kā lielajās tautās, mazajās tautās dzīvo ļoti spēcīgs internacionālais elements, vismaz tajās tam ir labs pamats. Tādēļ noteikti var apgalvot: Ja šīs mazās tautas – tās bieži vien ir robežtautas u.tml. –, ja tās prastu iepazīt lielos cilvēces uzdevumos, tām visvieglāk būtu tos arī realizēt. Piemēram, būtu ārkārtīgi skaisti, ja balti uzņemtos atraišit

tiem piemītošās spējas starptautisku uzdevumu risināšanā. Tā vietā viņi devuši priekšroku ārkārtīgas reakcijas kultivēšanai un nonākuši tik tālu, ka, piemēram, vienā no baltu parlamentiem nesēn tika iesniegta prasība atkal ieviest verdzību. Kā jau tika teikts, ja šajās robežtautās atteiktos no jebkāda šovinisma un izkoptu tām piemītošos talantus, būtu visi priekšnoteikumi pareizam kosmopolitismam. Taču mēs šodien dzīvojam laikā, kad cilvēki ļoti labprāt ietinas miglā un ārkārtīgi ilgojas, neapzināti, slimīgi ilgojas pēc miglainās atmosfēras, kura ļautu nodoties visdažādākajām ilūzijām. Tad tiek runāts par to vai citu misiju, kas esot jāuzņemas tieši šai tautai. Ir jau iespējams ar antropoloģijas palīdzību šo to izrakt no tautas dvēseles pagrabiem. Bet tieši mazajām tautām būtu jāattīsta talants ļaut savām dotībām saplūst kopā augstā kosmopolitiskā līmenī, kas mums visiem ir tik nepieciešams...

Šodien viss ir tiets biežā miglā, un cilvēki neielaižas lietās, kuru vērtība sākas **tajā** brīdī, kad ķeras pie to īstenošanas. Diemžēl šodien vēl daudzviet valda tāds noskaņojums, ka cilvēks sev jautā: Kāds ir mans uzdevums, ja es piederu tieši šai tautai, ja esmu piedzimis Hamburgā, Braslavā vai Berlīnē, vai Vīnē, vai Romā? Kāda ir tieši mana misija? Taču svarīgāks ir kas cits: Kādus spēkus man piešķir tas, ka esmu piedzimis tajā vai citā vietā, kādus spēkus tas man piešķir tik nepieciešamās kopīgās, kosmopolitiskās, internacionālās visas cilvēces misijas īstenošanai? Cilvēki labprāt iedomājas ko citu un jautā sev: Kāda ir **manam** misija? Un tad viņi gaida – kā tas vīrs, kurš atvēris muti gaida, kad tajā ielidos cepti baloži.

Šodien nav jāgaida sava misija, bet skaidri jāapzinās, ka esam cilvēces attīstības punktā, kurā pasaules liktenim jāpiedzimst tieši no cilvēka, ka jāpārstāj runāt par misijām, kuras gluži elementāri netiek pašu cilvēku radītas. Mēs stāvam punktā, kurā cilvēks tiek aicināts piešķirt liktenim noteiktu saturu. Ja mēs šodien nepārstāsim pasīvi runāt par kaut kādām misijām un nepārstāsim apelēt pie dieviem sakot: 'Bet dieviem taču mums jāpalīdz, tālāk tā nevar turpināties, jo tas nav taisnīgi', – ja mēs nepārstāsim tā darīt, tad netiksim ne soli uz priekšu savā attīstībā. Mums jāsaprot, ka dievus jāmeklē **caur** cilvēka iekšieni – es nesaku **cilvēka iekšienē**, bet **caur cilvēka iekšieni** – un ka Dievi rēķinās ar mūsu – cilvēces likteņa līdznoteicēju – aktivitāti.

Šodien uz jautājumiem jāatbild, nevis pētīt, kur kas sakņojas, bet no gribas pozīcijas. Agrākie kontemplatīvie jautājumi šodien ir gribas jautājumi. Agrāk mēs iedziļinājāmies kontemplācijā, t.i., gājām domu ceļus, bet šodien no okultisma redzespunkta mūsu uzdevums ir uzņemt gribā neredzamo, pārjuteklisko garu, lai cilvēcē varētu piedzimt tas, kas pārsniedz visus ierobežojumus. Ārējie valstu veidoli ir noveduši mūs tik tālu, ka šodien gandrīz vairs nevar pārvarēt to robežas. Ja mēs turpinām jautāt: Kāds uzdevums ir tai vai citai tautas daļai? – tad mēs arī savā garā uzceļam robežas, kurām netiekam pāri, lai satvertu visas cilvēces kopīgo uzdevumu.

Principā šodien zināmās grūtības ar telpiskajām robežām starp valstīm ir mazsvarīgas, lai arī šausmīgi, ka par tām notiek asiņainas cīņas. Tas ir šausmīgi, taču cilvēces attīstībai daudz sliktāk ir, ja mēs savās galvā jautājam: Kāda misija ir tai vai citai tautas šķembai? Mums jāpārvar robežas. Mums tās jāizdzēš. Mums jāatrod vienojošs cilvēciskums. Mums jānostājas uz šī kopīgā vispārcilvēciskā pamata. Tad varēs teikt: Tiem, kuri nepieder kādai no lielajām tautām, ir vieglāk, ja vien viņi apzināsies savus dziļākos spēkus, jo tad tie varēs daudz palīdzēt cilvēces internacionalizācijai un kosmopolitizācijai.

Šis ir pamatā to tautu uzdevums, kuras var saukt par mazām valstīm, robežvalstīm vai tml.